

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- maksut

1.1.2023 alkaen

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Sisällys

1	Yleistä	3
1.1	Maksukatto	3
1.2	Käyttämättä jätetty palvelu	4
1.3	Sosiaali- ja terveydenhuollon maksuttomat palvelut	5
1.4	Asiakasmaksun alentaminen tai maksusta vapauttaminen	7
2	Avosairaanhoido ja kuntoutuspalvelut	7
2.1	Avosairaanhoido	7
2.2	Kuntoutuspalvelut	8
3	Suun terveydenhuolto	8
3.1	Perusmaksut ja käyntimaksut	9
3.2	Toimenpidemaksut	9
3.3	Muut hammashoidon maksut	10
4	Sarjassa annettava hoito	11
5	Lääkärintodistus tai -lausunto	11
6	Polikliiniset palvelut, kotisairaala, liikkuva sairaala, kotiutustiimi	12
7	Liikkumista tukevat palvelut (kuljetuspalvelu)	13
7.1	Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palvelu	13
7.2	Vammaispalvelulain mukainen liikkumista tukeva palvelu	13
8	Päivätoiminta	16
9	Vammaispalveluissa perittävät ateria- ja ylläpitomaksut	17
10	Kotipalvelu lapsiperheille	18
10.1	Tilapäinen kotipalvelu lapsiperheille	19
10.2	Säännöllinen kotipalvelu lapsiperheille	20
11	Kotihoito ja tukipalvelut	21
11.1	Tilapäinen kotihoito ja kotisairaanhoido	21
11.2	Säännöllinen kotihoito	21
11.2.1	Säännöllisen kotihoidon maksun määräytyminen	22
11.3	Kotikuntoutus	24
11.4	Kotona asumisen tukipalvelut	25
12	Asumispalvelut	26
12.1	Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen	26
12.2	Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen	27
12.3	Vaativa ympärivuorokautinen palveluasuminen	27
12.4	Yhteisöllinen asuminen	28

(45)

12.5	Tilapäismajoitus	28
12.6	Tuettu asuminen	28
12.7	Asumisvalmennus vammaispalveluissa	29
12.8	Omaishoitajan lakisääteinen vapaa	29
12.9	Osavuorokausihoito	29
13	Perhehoito	30
13.1	Lyhytaikainen perhehoito	30
13.2	Pitkäaikainen perhehoito	31
14	Laitoshoido	31
14.1	Lyhytaikainen laitoshoito	31
14.2	Pitkäaikainen laitoshoito	32
15	Lastensuojelu	34
16	Maksukyvyyn mukaan määräytyvien maksujen määrääminen	34
17	Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun	35
18	Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot ja huomioitavat vähennykset	36
18.1	Asiakasmaksun perusteena olevat tulot	36
18.2	Tuloista tehtävät vähennykset	38
19	Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen laitoshoidon ja pitkäaikaisen perhehoidon maksun perusteena olevat tulot ja huomioitavat vähennykset	39
19.1	Asiakasmaksun perusteena olevat tulot	39
19.2	Tuloista tehtävät vähennykset	42
20	Muulla kuin Suomessa asuvalta perittävät maksut	44

(45)

1 Yleistä

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja sääntelevät laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) ja asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992). Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jos palvelua ei ole laissa säädetty maksuttomaksi (Asiakasmaksulaki 1 §). Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen (Asiakasmaksulaki 2 §).

Sosiaali- ja terveystalvvelut voivat olla palvelun käyttäjälle maksuttomia, maksu voidaan periä kaikilta samansuuruisena tai maksu voidaan määrätä asiakkaan tulojen mukaan. Asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa on määritelty joidenkin palveluiden maksuille enimmäismäärät. Lakisääteille enimmäismaksuille tehdään indeksitarkistukset joka toinen vuosi. Asiakasmaksulain 10 e §:ssä määritellyt tulorajat tarkistetaan joka toinen vuosi työeläkeindeksin mukaisesti, ja tarkistetut euromäärät tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden alusta.

1.1 Maksukatto

Asiakasmaksuista palvelujen käyttäjälle aiheutuvilla kustannuksilla on kalenterivuositainen enimmäismäärä eli maksukatto. Maksukatto on valtakunnallinen. Vuonna 2022 maksukatto on 692 euroa. Maksukaton euromäärä tarkistetaan joka toinen vuosi kansaneläkeindeksin muutoksen mukaisesti.

Maksukaton ylittymisen jälkeen maksukattoon sisältyvät palvelut ovat pääsääntöisesti maksuttomia kyseisen kalenterivuoden loppuun. Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään ylläpitomaksu maksukaton täyttymisen jälkeen 18 vuotta täyttäneiltä.

Alle 18-vuotiaiden käyttämistä palveluista perityt maksut lasketaan yhteen hänen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa. Kun maksukatto ylittyy, palvelut ovat edellä kuvatun mukaisesti maksuttomia kaikille niille henkilöille, joiden maksut ovat yhdessä kerryttäneet maksukattoa.

Asiakkaan on seurattava itse maksukaton täyttymistä.

Maksukattoon lasketaan mukaan kalenterivuoden aikana perityt maksut:

- terveystalvveluksen avosairaanhoidon palveluista
- poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta
- päiväkirurgisesta toimenpiteestä

(45)

- suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta
- suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä
- fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta
- sarjassa annettavasta hoidosta
- päivä- ja yöhoidosta
- tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta
- lyhytaikaisen terveydenhuoltolain mukaisesta laitoshoidosta ja lyhytaikaisesta sosiaalihuoltolain mukaisesta laitospalvelusta
- lääkinnällisen kuntoutuksen laituskuntoutusjaksosta, jota annetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain mukaisia palveluja saavalle henkilölle
- toimeentulotuesta maksetut maksut

Maksukattoon ei lasketa mukaan maksuja, jotka ovat aiheutuneet esimerkiksi:

- sairaankuljetuksesta
- lääkärintodistuksista
- käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta
- yksityislääkärin läheteellä tehdyistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista
- kotihoidosta
- palvelusetelin omavastuuosuuksista
- lapsiperheiden kotipalvelusta

Maksukattoon ei lasketa mukaan tulosidonnaisia maksuja kuten pitkäaikaisen laitoshoidon, pitkäaikaisen asumispalvelun tai säännöllisen kotihoidon maksuja eikä maksuja, jotka on korvattu asiakkaalle työtapa-turma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammat-titautilain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain, potilasvakuutuslain tai näitä vastaavan lain perusteella. Maksukattoon ei lueta muulta kuin Suomessa asuvalta perittäviä asiakasmaksuja.

(Asiakasmaksulaki 6 a §)

1.2 Käyttämättä jätetty palvelu

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu:
51,50 euroa

(45)

Maksu peritään, jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan terveydenhuollon palveluihin tai sosiaali- tai terveydenhuollon lyhytaikaisen hoito- tai asumispalvelupaikan ja asiakas on ilman hyväksyttävää syytä ja varattua aikaa tai paikkaa ennalta peruuttamatta jäänyt saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön (Asiakasmaksulaki 3 §).

Maksu peritään, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja varauksen yhteydessä on ilmoitettu mahdollisuudesta periä maksu sekä on annettu ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta. Maksun perimistä sekä ajan tai paikan peruuttamista koskevat tiedot on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön. Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta asiakkaalta. (Asiakasmaksulaki 3 §.)

Palvelun maksuttomuus ei vapauta peruuttamatta jätetyn käynnin maksusta.

1.3 Sosiaali- ja terveydenhuollon maksuttomat palvelut

Palvelun maksuttomuus koskee:

- lääkärintodistusta tai -lausuntoa, kun potilas hakee sen perusteella Kelan päätöstä lääkehoidon erityiskorvattavuudesta
- lääkärintodistusta tai -lausuntoa, joka tarvitaan asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi tai sellaisen lyhytaikaisen sairauslomien tarpeen osoittamiseksi, jonka kesto on enintään sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun omavastuuajan pituinen
- työvoimaviranomaisen vaatimia tutkimuksia
- asevelvollisuustarkastukseen liittyvää lausuntoa
- Rintamaveteraanien ja sotainvalidien palveluista maksuttomia ovat terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkärin vastaanotot ja suun terveydenhuolto. Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut, sotainvalidien avopalvelut ja rintamaveteraanien kuntoutuspalvelut ovat maksuttomia.
- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon käyntejä, terveydenhuoltolain 16 §:n nojalla järjestettyjä kouluterveydenhuollon palveluja myös 18 vuotta täyttäneille
- mielenterveyden hoitoon liittyviä avosairaanhoidon käyntejä
- hengityshalvauspotilaille annettavaa hoitoa ja ylläpitoa sekä hoitoon liittyviä kuljetuksia
- alle 18-vuotiaiden avoterveydenhuollon käyntejä
- äitiys- ja lastenneuvolan käyntejä
- terveydenhuoltolain 39 ja 40 §:n perusteella järjestettyä ensihoitoa, lukuun ottamatta ensihoitoon liittyvää sairaankuljetusta

(45)

- perhesuunnittelukäyntejä, joihin ei sisälly sairaanhoitoa
- naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen (SopS 53/2015) 25 artiklassa tarkoitettujen seksuaalisen väkivallan uhreja varten perustettujen tukikeskusten tarjoamia palveluita
- päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinioiden antamaa tutkimusta, hoitoa ja seurantaa
- psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annettua hoitoa siihen liittyvää osittaista ylläpitoa lukuun ottamatta
- yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimusta, hoitoa ja hoitoon määrättyjä lääkkeitä, yleisvaaralliselle tartuntataudille altistuneeksi todetun tai perustellusti altistuneeksi epäillyn karanteenia, yleisvaaralliseen tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi perustellusti epäillyn eristämistä sekä valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen hoitoon määrättyjä lääkkeitä sekä HIV-infektion, sankkerin, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydiainfektion tutkimusta, hoitoa sekä hoitoon ja ehkäisyyn määrättyjä lääkkeitä
- kansallisen rokotusohjelman rokotuksia
- perusterveydenhuollon sairaanhoitajan, terveydenhoitajan tai kätilön vastaanottokäyntejä
- sosiaalihuoltolain (1301/2014) 14 §:n sosiaalityötä, sosiaaliohjausta, sosiaalista kuntoutusta, perhetyötä, kasvatus- ja perheneuvontaa sekä lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvontaa, 27 §:ssä tarkoitettuja tuettuja tapaamisia ja valvottuja vaihtoja
- sosiaalihuoltolain (710/1982) 27 d ja 27 e §:ssä tarkoitettua vammaisten henkilöiden työllistymistä tukevaa toimintaa ja työtoimintaa kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta
- kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977) tarkoitettua erityishuoltoa ja lain 39 §:ssä tarkoitettua kuljetusta; kehitysvammaisen ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaalle annettavaa osittaista ylläpitoa lain 28 §:ssä tarkoitettua opetusta saavan lapsen osittaista ylläpitoa sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta
- lastensuojelulaissa (683/83) tarkoitettua lasten ja nuorten huoltoa
- vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuja palveluja, 2 momentissa tarkoitettua päivätoimintaa kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta, henkilökohtaista apua sekä palveluasumiseen liittyviä erityispalveluja ja 11 §:ssä tarkoitettuja tutkimuksia
- polikliinista päihdehuoltoa
- avioliittolaissa (234/29), isyyslaissa (700/75), lapseksiottamisesta annetussa laissa (153/85), lapsen elatuksesta annetussa laissa (704/75), lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/83), lapsen elatuksen turvaamisesta annetussa laissa (122/77) ja eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin

(45)

annetussa laissa (660/66) hyvinvointialueen tehtäväksi säädettyjä palveluja

- henkilölle hänen sosiaalihuoltoaan koskeissa asioissa annettuja asiakirjoja
- mahdollisia muita laissa maksuttomiksi määriteltyjä palveluja.

1.4 Asiakasmaksun alentaminen tai maksusta vapauttaminen

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Asiakasmaksun alentamisen tai maksuvapautuksen hakeminen ovat ensisijaisia toimeentulotukeen nähden. (Asiakasmaksulaki 11 §.)

Asiakasmaksun alentamista tai maksuvapautusta haetaan sille tarkoitulla hakemuslomakkeella tai vapaamuotoisella hakemuksella. Hakemuksesta on käytävä ilmi, mihin maksuun alennusta tai vapautusta haetaan, mistä alkaen sekä millä perusteilla. Päätös alentamisesta tai maksuvapautuksesta tehdään tapauskohtaisen harkinnan perusteella.

2 Avosairaanhoito ja kuntoutuspalvelut

2.1 Avosairaanhoito

Terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkärin vastaanottokäynti:
20,90 euroa

Käyntimaksu peritään myös etävastaanottona toteutetuista käynneistä. Maksu peritään kolmelta ensimmäiseltä lääkärikäynniltä kalenterivuoden aikana sisältäen sekä etävastaanottona että paikan päällä tapahtuvat käynnit (Asiakasmaksuasetus 7 §).

Terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkärin vastaanottokäynnin maksuja ei peritä seuraavilta ryhmiltä:

- alle 18-vuotiaat
- henkilöt, joilla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, veteraanitunnus tai todistus eräisiin miinanraivaustehtäviin osallistumisesta.

Terveyskeskuksen avosairaanhoidon hoitajavastaanotto:
maksuton

Chat-vastaanotto ja Maisa-asiointiportaalin viestit: maksuton

Kiirevastaanoton päivystys Kirkkonummella la-su: 28,70 euroa

Jalkaterapia:

11,60 euroa/käynti

Ravitsemusterapia:

11,60 euroa/käynti tai etäkäynti

Perusterveydenhuollossa avohoitona järjestetty terveydenhuoltolain 27 §:n mukainen mielenterveystyö eri hoitomuotoineen on maksutonta kaiken ikäisille asiakkaille (Asiakasmaksulaki 5 §).

2.2 Kuntoutuspalvelut

Fysioterapia ja lymfaterapia, aikuisten toimintaterapia, aikuisten puheterapia, aikuisten neuropsykologin vastaanotto, muut mahdolliset terapiat:

Yksilökäynti (sis. suoravastaanoton) ja etäkäynti: 11,60 euroa

Ryhmäkäyntien ja etäryhmäkäyntien maksut:

1–3 ryhmäkäyntiä yhteensä: 11,60 euroa

4–6 ryhmäkäyntiä yhteensä: 23,20 euroa

vähintään 7 ryhmäkäyntiä yhteensä: 34,80 euroa

Itsenäinen fysioterapian kuntosaliharjoittelu: 4,00 euroa/kerta

Kuntoutuslääkäri: 20,90 euroa/käynti

Asiakkaalle on maksutonta terveydenhuoltolain 29 §:ssä tarkoitettuun lääkinälliseen kuntoutukseen kuuluva neuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus ja kuntoutusohjaus (Asiakasmaksulaki 5 §).

3 Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon asiakasmaksuja ei peritä seuraavilta ryhmiltä:

- alle 18-vuotiaat, lukuun ottamatta maksua oikomislaitteen häviämisestä tai vahingoittumista käyttöohjeiden vastaisen menettelyn tai huolimattomuuden vuoksi

(45)

- henkilöt, joilla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, veteraanitunnus tai todistus eräisiin miinanraivaustehtäviin osallistumisesta (Asiakasmaksuasetus 9 § 6 mom.)

Edellä mainittuja ryhmiä lukuun ottamatta suun terveydenhuolto on maksullista kaikille. Suun terveydenhuollon käynti- ja toimenpidemaksut kerryttävät vuotuista terveydenhuollon maksukattoa. Hammastekniset kulut (esim. proteeseista aiheutuvat kulut) eivät kuulu maksukaton piiriin.

3.1 Perusmaksut ja käyntimaksut

Käynti	Maksu / euroa
Suuhygienistin vastaanotto	10,30
Hammaslääkärin vastaanotto	13,30
Erikoishammaslääkärin vastaanotto	19,50

(Asiakasmaksuasetus 9 §)

Hammaslääkärin kotikäynti	19,20
Muun terveydenhuollon ammattihenkilön kotikäynti (esim. suuhygienisti)	12,20

(Asiakasmaksuasetus 3 §)

3.2 Toimenpidemaksut

Toimenpidemaksut peritään perusmaksujen lisäksi.

Kuvantamistutkimus	Maksu/euroa
Hammaskuva	8,50
Leukojen ja koko hampaiston panoraamaröntgenkuvaus	19,20

(Asiakasmaksuasetus 9 §)

Ehkäisevä hoito: 8,50 euroa käyntikerta (SC-ryhmä)

Tutkimukset, hammastarkastukset ja sairauksien hoidon maksut:

Toimenpiteistä peritään maksut alla olevien vaativuusluokkien mukaan.

Vaativuusluokka	Maksu/euroa
0-2	8,50
3-4	19,20
5-7	38,00

8-10	55,60
11-	78,00

(Asiakasmaksuasetus 9 §)

Proteettiset toimenpiteet:

Mikäli potilas ei ole suorittanut maksua proteettisiin toimenpiteisiin liittyvistä hammasteknisistä kuluista suoraan valmistajalle, voidaan näistä periä kulut enintään todellisten kustannusten mukaisina (Asiakasmaksuasetus 9 §).

Proteettinen toimenpide	Maksu/euroa
Proteesin pohjaus	55,60
Proteesin korjaus	38,00
Akryyliosa- ja kokoproteesi	186,00
Kruunut ja sillat hampaalta	186,00
Rankaproteesi	225,70

Esimerkkihinnasto:

Käyntimaksu laskutetaan aina. Käyntimaksun hinta on:

- 10,30 €, 13,30 € tai 19,50 € riippuen vastaanottajasta

Käyntimaksun lisäksi laskutetaan toimenpidemaksut. Esimerkkejä toimenpidemaksuista:

- Tutkimus 8,50, 19,20 tai 38,00 euroa riippuen tutkimuksen laajuudesta
- Röntgentutkimus 8,50 euroa/kuva, OPTG (kokoleuan kuva) 19,20 euroa
- Puudutus 8,50 euroa
- Hammaskiven poisto 8,50–55,60 euroa/kerta
- Hampaan paikkaus täytteen koosta riippuen 19,20–55,60 euroa
- Juurihoito käynnin pituudesta ja hampaasta riippuen, alkaen 19,20–55,60 euroa/käynti
- Tavanomainen hampaan poisto vaikeusasteesta riippuen, alkaen 19,20–38,00 euroa
- Leikkauksellinen poisto 55,60–78,00 euroa
- Irrotettava hammasproteesi (kpl) alkaen 186,00 euroa + laboratoriokustannukset
- Irrotettava metallirunkoinen osaproteesi (kpl) 225,70 euroa + laboratoriokustannukset
- Toimenpidemaksut vaihtelevat vaativuuden mukaan 8,50–225,70 euroa

3.3 Muut hammashoidon maksut

(45)

Huolimattomuuden vuoksi oikomislaitteen häviäminen tai vahingoittuminen:

Uuden laitteen hankkimisesta tai vahingoittuneen laitteen korjaamisesta aiheutuneet hammastekniset kulut peritään enintään todellisten kustannusten mukaisesti (Asiakasmaksuasetus 9 §).

Erikoismateriaalit:

Erikoismateriaaleista voidaan periä enintään todellisia kustannuksia vastaava maksu (Asiakasmaksuasetus 9 §).

Suun ja leukojen erikoissairaanhoidon erityisistä, poliklinikkamaksu:

41,80 euroa (Asiakasmaksuasetus 9 a §).

Päiväkirurginen toimenpide:

136,90 euroa (Asiakasmaksuasetus 8 a §).

4 Sarjassa annettava hoito

Sarjassa annettava hoito: 11,60 euroa/kerta

Sarjassa annettavan hoidon maksun voi periä jatkuvasta dialyysihoidosta, lääkinnällisestä kuntoutuksesta (sis. fysioterapia, toimintaterapia, neuropsykologi, kuntohoitaja, puheterapia) tai muusta vastaavasta hoidosta. Maksun voi periä myös seuraavista hoidoista, mikäli hoitoa ei ole annettu terveyskeskuksessa: hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoito. Maksu peritään yli 18-vuotiaalta ja korkeintaan 45 hoitokerralta kalenterivuodessa. (Asiakasmaksuasetus 11 §.)

5 Lääkärintodistus tai -lausunto

Lääkärin ja hammaslääkärin todistus tai lausunto: 51,50 euroa
Lääkärintodistus ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi: 61,80 euroa
(Asiakasmaksuasetus 23 §)

Maksua ei saa periä kansanterveystyössä hoitoon liittyvästä todistuksesta tai lausunnosta eikä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon yhteydessä kerättyihin tietoihin perustuvasta terveystodistuksesta (Asiakasmaksuasetus 23 §). Maksua ei peritä lääkärintodistuksesta tai -lausunnosta, joka tarvitaan asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi, sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun nojalla lääkekorvauksen saamiseksi tai sellaisen lyhytaikaisen sairausloman tarpeen osoittamiseksi, jonka kesto on enintään sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun omavastuuajan pituinen (Asiakasmaksulaki 5 §).

6 Polikliiniset palvelut, kotisairaala, liikkuva sairaala, kotiutus-tiimi

Sisältää geriatrisen arviointi- ja kuntoutuspoliklinikan, sekä muisti-, in-fuusio-, jälki- ja palliativisen poliklinikan maksut.

Arviointikäynti poliklinikalla: 20,90 euroa

Sisältää lääkärin poliklinikavastaanoton, sairaanhoitajan vastaanoton ja terapeutin vastaanoton.

Arviointikäynti sairaanhoitajan tai terapeutin vastaanotolla: mak-suton

Lääkärin vastaanotto tai etävastaanotto: 20,90 euroa.

Mikäli asiakas käy lääkärin vastaanottokäynnin yhteydessä saman päivän aikana muiden asiantuntijoiden vastaanotolla, peritään ainoastaan lääkä-rin vastaanottomaksu.

Sairaanhoitajan vastaanotto tai etävastaanotto: maksuton

Lääkärin kotikäynti: 19,20 euroa

Muun henkilön kotikäynti (esim. sairaanhoitaja): 12,20 euroa

Kotisairaala vuorokausimaksu: 22,80 euroa.

Maksua ei peritä, mikäli asiakas on säännöllisen kotihoidon asiakas tai hän on lyhyt- tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa tai iäkkäiden ympärivuo-rokautisessa asumispalvelussa tai hoito on tartuntatautilain mukaisten sairauksien hoitoa.

Liikkuva sairaala (konsultaatio, hoitajan käynti): maksuton.

Kotiutustiimin sairaanhoitajan tai fysioterapeutin arviointikäynti: maksuton

Kotiutustiimin sairaanhoitajan kotikäynti: 12,20 euroa

Kotiutustiimin fysioterapeutin kotikäynti: 12,20 euroa

Jos kotihoidon asiakas käy päivystyksessä ja kotiutustiimi kotiuttaa, asi-akkaalta ei peritä kahta maksua samalta päivältä.

(45)

7 Liikkumista tukevat palvelut (kuljetuspalvelu)

7.1 Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palvelu

Omapastuu 2,80 euroa/yhdensuuntainen matka. Taksimatkoista korvataan enintään 25 euroa/matka.

7.2 Vammaispalvelulain mukainen liikkumista tukeva palvelu

Vammaispalvelulain mukaisesta vaikeavammaisten henkilöiden liikkumista tukevasta palvelusta voidaan periä enintään paikkakunnalla käytävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu (Asiakasmaksuasetus 6 §).

Kuljetuspalvelun omavastuut Espoon ja Kauniaisten alueella:

Kuljetuspalvelun omavastuuna veloitetaan HSL:n hinnaston mukainen maksu.

Yhdensuuntainen matka:

- Aikuinen 2,80 euroa
- Lapsi (7–17 v) 1,40 euroa

Työ- ja opiskelumatkat 30 päivän kausilipun mukaan:

- Aikuinen 62,70 euroa
- Lapsi (7–17 v) 31,40 euroa
- Opiskelija 34,50 euroa

Espoon lähialue: Matka Espoon alueella tai Espoosta Kauniaisiin, Helsinkiin, Vantaalle, Kirkkonummelle, Nurmijärvelle ja Vihtiin.

Kauniaisten lähialue: Matka Kauniaisten alueella tai Kauniaisista Espooseen, Helsinkiin, Vantaalle, Kirkkonummelle, Nurmijärvelle ja Vihtiin.

Kuljetuspalvelun omavastuut Kirkkonummen ja Siuntion alueella:

Omapastuuna veloitetaan HSL:n hinnaston mukainen maksu.

Yhdensuuntainen matka:

- Aikuinen 3,20 e
- Lapsi 1,60 e (7–17 v)

Työ- ja opiskelumatkat 30 päivän kausilipun mukaan:

- Aikuinen 65,30 euroa
- Lapsi (7–17 v) 32,70 euroa
- Opiskelija 35,90 euroa

Kirkkonummen lähialue: Matka Kirkkonummen alueella tai Kirkkonummelta Espooseen, Kauniaisiin tai Vihtiin.

Siuntion lähialue: Matka Siuntion alueella tai Siuntiosta Kirkkonummelle, Inkooseen, Lohjalle tai Vihtiin.

Kuljetuspalvelun omavastuut Hangon, Inkoon, Lohjan, Karkkilan, Vihdin, ja Raaseporin alueella:

Kuljetuspalvelun omavastuuna veloitetaan matkan pituuden mukaisesti Matkahuollon hintataulukon mukainen hinta. Myös yli 100 kilometrin pituisista matkoista veloitetaan Matkahuollon voimassa olevien hintojen mukaan.

Aikuinen					
Matkan pituus, kilometrien yläraja (km)	22 matkan hinta, euroa	Yhden matkan hinta, euroa	Matkan pituus, kilometrien yläraja (km)	22 matkan hinta, euroa	Yhden matkan hinta, euroa
6	63,60	2,90	45	185,90	8,45
9	69,60	3,20	50	200,50	9,11
12	77,80	3,54	60	234,70	10,67
16	86,60	3,94	70	267,50	12,16
20	101,20	4,60	80	298,30	13,56
25	117,30	5,33	90	326,70	14,85
30	136,40	6,20	100	353,10	16,05
35	154,10	7,00			
40	170,20	7,74			

Lapsi, 7–17 v					
Matkan pi- tuus, kilo- met- rien ylä- raja (km)	22 mat- kan hinta, euroa	Yhden matkan hinta, euroa	Mat- kan pi- tuus, kilo- met- rien ylä- raja (km)	22 mat- kan hinta, euroa	Yhden mat- kan hinta, euroa
6	37,40	1,70	45	109,40	4,97
9	41,00	1,86	50	118,00	5,36
12	45,80	2,08	60	138,00	6,27
16	50,90	2,31	70	157,30	7,15
20	59,40	2,70	80	175,40	7,97
25	68,90	3,13	90	192,10	8,73
30	80,10	3,64	100	207,70	9,44
35	90,70	4,12			
40	100,10	4,55			

Opiskelumatkat muualla kuin HSL-alueella: 43 e/kk
(Kelan koulumatkojen omavastuuta vastaava summa)

Hangon lähialue: Matka Hangon alueella tai Hangosta Raaseporiin.

Raaseporin lähialue: Matka Raaseporin alueella tai Raaseporista Han-
koon, Inkooseen, Lohjalle tai Saloon.

Inkoon lähialue: Matka Inkoon alueella tai Inkoosta Raaseporiin, Loh-
jalle, Kirkkonummelle tai Siuntioon.

Lohjan lähialue: Matka Lohjan alueella tai Lohjalta Inkooseen, Karkki-
laan, Raaseporiin, Saloon, Siuntioon, Somerolle, Tammelaan tai Vihtiin.

Vihdin lähialue: Matka Vihdin alueella tai Vihdistä Karkkilaan, Lopelle,
Hyvinkäälle, Nurmijärvelle, Espooseen, Kirkkonummelle, Siuntioon tai
Lohjalle.

Karkkilan lähialue: Matka Karkkilan alueella tai Karkkilasta Lohjalle, Lo-
pelle, Tammelaan tai Vihtiin.

Työmatkat:

Mikäli työmatkat myönnetään muualle kuin asuinkunnan lähialueille, peritään omavastuuosuus Matkahuollon hinnaston mukaisesti.

Opiskelumatkat:

Mikäli opiskelumatkat myönnetään muualle kuin asuinkunnan lähialueille, peritään HSL-alueella omavastuuosuutena kulloinkin voimassa oleva 30 päivän kausilipun opiskelijahinta. Muualla kuin HSL-alueella peritään opiskelumatkoista 43 e/kk.

Opiskelumatkat ovat maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvilla opiskelijoilla. Opiskelijan tulee ilmoittaa vammaispalveluihin kuulumisestaan laajennetun oppivelvollisuuden piiriin.

Kuljetuspalvelumatkat muualla kuin asuinkunnan alueella:

Vammaispalvelulain mukaisista vaikeavammaisten henkilöiden kuljetuspalvelumatkoista muulla paikkakunnalla peritään omavastuuosuus

- paikkakunnalla voimassa olevan vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun omavastuun suuruisena (opiskelu tai vakinainen asuminen)
- Matkahuollon hinnaston mukaisesti, kun kyseessä on lomailu. Matkan hinta määräytyy Matkahuollon 22 matkan vuosilipun kilometripohjaisen hinnoittelun pohjalta.

8 Päivätoiminta

Kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille

- Osapäivätoiminta ilman kuljetusta (enintään 4 tuntia): 8,50 euroa
- Osapäivätoiminta kuljetuksella (enintään 4 tuntia): 14,10 euroa
- Kokopäivätoiminta ilman kuljetusta (vähintään 4 tuntia): 13,00 euroa
- Kokopäivätoiminta kuljetuksella (vähintään 4 tuntia): 18,60 euroa

Osa- ja kokopäivätoiminnan maksut sisältävät aterian.

- Omaishoitajan lakisääteinen vapaa päivätoimintana: 11,60 euroa. Sisältää aterian ja kuljetuksen.
- Etäpäivätoiminta: 5,00 euroa

Vammaisten henkilöiden päivätoiminta

Vammaisten henkilöiden päivätoiminnasta peritään maksu aterioista kappaleen 9 mukaisesti. Kuljetus päivätoimintaan on maksutonta kehitysvammalain mukaisessa päivätoiminnassa. Vammaispalvelulain mukaisessa päivätoiminnassa peritään kuljetuspalvelumaksu vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun omavastuuosuuksien mukaisesti (kpl 7).

- Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta: ateria- ja kuljetusmaksu
- Kehitysvammalain mukainen päivätoiminta: ateriamaksut, kuljetusmaksuton

Mielenterveys- ja päihdeasiakkaan päivätoiminta

Ateriamaksut alla olevan taulukon mukaisesti.

Ateria	Maksu / euroa
Lounas	6,00
Välipala / aamupala	2,50

9 Vammaispalveluissa perittävät ateria- ja ylläpitomaksut

Ateriamaksu peritään käytön mukaan. Ateriamaksua sovelletaan silloin, kun ateriat eivät sisälly muihin asiakkaan maksamiin maksuihin.

Ateria	Maksu / euroa
Aamupala	1,80
Välipala	1,80
Iltapala	1,80
Lounas	4,90
Päivällinen	4,90

Yksikössä toteutettavassa asumisessa ylläpito sekä asumiseen liittyvät yksikön keskitetyt hankinnat ja yhteisten tilojen käyttö:

- Asukkaan ylläpitoon sisältyy 1–2 oheiseen listaukseen kirjattua keskitettyä hankintaa tai yhteisten tilojen käyttöä: 40 euroa
- Asukkaan ylläpitoon sisältyy vähintään 3 oheiseen listaukseen kirjattua keskitettyä hankintaa tai yhteisten tilojen käyttöä: 74,50 euroa

Asiakasmaksun perusteena käytettävät keskitetyt hankinnat ja tilojen käyttö ovat seuraavat:

- asumisyksikön asukkaille tarjoama internetyhteys tai tietokone
- yhteisten tilojen päivittäinen sanomalehti, aikakauslehdet

(45)

- siivoustarvikkeet, siivousvälineet ja siivousaineet tai WC-paperit
- saunan käyttö, jos käyttöä ei peritä vuokran yhteydessä tai peritä erillistä saunamaksua
- yhteisissä tiloissa olevan pyykinpesukoneen, mankelin, kuivauskoneen tai kuivaushuoneen käyttö
- yhteisten harrastusvälineiden tai harrastustilojen käyttö, jos niiden käyttö ei sisälly vuokraan

Edellä mainittujen yhteisten tilojen sekä aineiden ja tarvikkeiden käytöstä sovitaan asiakkaan kanssa tehtävässä suunnitelmassa.

Ylläpitomaksu laskutetaan, mikäli asiakas on kuukauden aikana vähintään viisi päivää paikalla. Ylläpitomaksua ei laskuteta, mikäli asiakas on paikalla alle viisi päivää.

10 Kotipalvelu lapsiperheille

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 §:n mukaan kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Lapsiperheillä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista alentuneen toimintakyvyn, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella.

Asiakasmaksulain 10 e §:ssä määritellään säännöllisestä ja jatkuvasta kotona annettavasta palvelusta perittävistä maksuista. Kotipalvelun perhetyöntekijän käynneistä peritään maksu. Kotipalvelun ensiarviokäynti asiakkaan kotiin on maksuton.

Kotipalvelu on maksutonta:

- Erityistä tukea tarvitsevien lasten perheille monitoimijaisen palvelutarpeen arvioinnin aikana, sosiaalihuoltolain mukaisen perhesosiaalityön asiakkuuden aikana, ja joiden palvelun tarve ja suunnitelma sen toteutuksesta on kirjattu asiakassuunnitelmaan
- Asiakkaille, joiden kotipalvelu on järjestetty lastensuojelun avoimuuden tukitoimena
- Perheen erityisestä tilanteesta johtuen sosiaalityöntekijän tai sosiaaliohjaajan arvion perusteella
- Asiakkaille, joille on säännöllisesti myönnetty Kelan perustoimeentulotukea
- Erityistä tukea tarvitseville vammaisten lasten perheille monitoimijaisen arviointijakson aikana tai tilanteessa, jossa perhe on

(45)

pitkäaikaisesti säännöllisen lapsiperheiden kotipalvelun tarpeessa ja kotipalvelu on sisällytetty asiakassuunnitelmaan.

Lapsiperheiden kotipalvelusta peritään säännöllisen kotipalvelun asiakasmaksu, jos asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään kaksi kuukautta tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta (Asiakasmaksulaki 7 b §).

Mikäli asiakas hakeutuu palvelun piiriin uudelleen seuraavan puolen vuoden aikana palvelun päättymisestä tilapäisen tai säännöllisen kotipalvelun kestänyt vähintään kaksi kuukautta ja säännöllisen kotipalvelun kriteerit täyttyvät, palvelu jatkuu säännöllisenä.

10.1 Tilapäinen kotipalvelu lapsiperheille

Lapsiperheiden kotipalvelusta peritään tilapäisen kotipalvelun maksu, mikäli palvelun tarve on alle kaksi kuukautta. Maksu määräytyy tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun päivittäisen käynnin pituuden mukaan alla olevan taulukon mukaisesti.

Käynnin pituus	Euroa/käynti
alle tunti	7,00
1 tunti – alle 2 tuntia	10,00
2 tuntia – alle 4 tuntia	17,00
4 tuntia- alle 6 tuntia	21,00
yli 6 tuntia	27,00

Jos asiakkaan luona käydään vuorokaudessa useita kertoja, maksu on korkeintaan 27 euroa vuorokaudessa.

Tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun maksua ei peritä, jos perheen bruttotulot alittavat perheeseen mukaisen maksuttomuuden ylärajan (kts. taulukko kappaleesta 10.2 säännöllinen lapsiperheiden kotipalvelu). Tällöin perheen tulee toimittaa tulotietonsa asiakasmaksupäätöksiä tekevään yksikköön.

Ryhmähoito Kirkkonummella:

- Yksi lapsi: 8,00 euroa/käynti
- Kaksi lasta tai enemmän: 16,00 euroa/käynti

(45)

10.2 Säännöllinen kotipalvelu lapsiperheille

Lapsiperheiden säännöllisestä kotipalvelusta peritään perheen tuloihin perustuva kuukausimaksu. Asiaksmaksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. (Asiaksmaksulaki 10 e §.) Perheellä tarkoitetaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa eläviä henkilöitä sekä molempien samassa taloudessa eläviä alaikäisiä lapsia (Asiaksmaksuasetus 2 §).

Tulona huomioidaan tulorajan ylittävät bruttotulot. Tulorajat määräytyvät perheen koon mukaan. Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
Tuloraja, euroa kuukaudessa	598	1103	1731	2140	2591	2976

Jos perheen henkilöluku on suurempi kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 356 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Lapsiperheiden säännöllisen kotipalvelun asiaksmaksu on alla olevan taulukon mukaisen maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista.

Palvelutunnit kuukaudessa	Maksuprosentti perheen koon mukaan					
	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
6 tai vähemmän	7,00	7,00	6,00	5,00	5,00	5,00
7–10	9,00	9,00	8,00	7,00	6,00	5,00
11–15	10,00	10,00	9,00	8,00	7,00	6,00
16–20	11,00	11,00	10,00	9,00	8,00	7,00
21–25	13,00	13,00	11,00	10,00	9,00	8,00
26–30	15,00	15,00	12,00	11,00	10,00	9,00
31–35	17,00	17,00	13,00	12,00	11,00	10,00
36–40	19,00	19,00	14,00	13,00	12,00	11,00
41–60	20,00	20,00	16,00	14,00	13,00	11,00
yli 60 h	22,00	22,00	18,00	15,00	13,00	11,00

Lisätietoa säännöllisen kotipalvelun asiaksmaksun perusteena olevista tuloista ja tuloista tehtävistä vähennyksistä kappaleessa 18.

11 Kotihoito ja tukipalvelut

11.1 Tilapäinen kotihoito ja kotisairaanhoido

Tilapäinen kotihoito:

Käynnin kesto alle 1 tunti: 8,00 euroa/käynti

Käynnin kesto yli 1 tunti: 12,20 euroa/käynti

Veloitetaan korkeintaan 24,40 euroa vuorokaudessa.

Tilapäinen etäkotihoito:

Kontaktiperusteinen kertamaksu 3,30 euroa.

Veloitetaan korkeintaan 16,50 euroa vuorokaudessa.

Tilapäisen koti- tai etäkotihoiton maksua ei peritä, mikäli tulot alittavat säännöllisen kotihoidon palvelun maksuttomuuden ylärajan.

Tilapäinen kotisairaanhoido:

Lääkärin tai hammaslääkärin kotikäynti: 19,20 euroa

Muun henkilön kotikäynti tai asiakkaan käynti kotihoidon toimistolla: 12,20 euroa

Veloitetaan korkeintaan 36,60 euroa vuorokaudessa. Tilapäisen kotisairaanhoidon maksut kerryttävät maksukattoa. Maksua ei peritä, mikäli asiakas on säännöllisen kotisairaanhoidon asiakas (Asiakasmaksuasetus 3 §). Kotisairaanhoidon maksua ei peritä rintamaveteraaneilta.

Kotipalvelun ja kotisairaanhoidon arviointikäynti: maksuton

Ennaltaehkäisevä tarkastuskäynti: maksuton

11.2 Säännöllinen kotihoito

Säännöllisestä kotihoidosta peritään asiakasmaksulain 10 e §:n mukainen asiakkaan tuloihin perustuva kuukausimaksu, joka määräytyy palvelupäättökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan. Säännöllisestä kotihoidosta voidaan periä asiakkaan tuloihin perustuva asiakasmaksu, mikäli asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään kaksi kuukautta tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta (Asiakasmaksulaki 7 b §).

Iäkkäiden palvelujen säännöllinen kotihoito sisältää kotipalvelun, kotisairaanhoidon ja lääkkeiden koneellisen annosjakelun. Kuukausittaiseen

(45)

asiaksmaksuun sisältyvät hoidon lisäksi sellaiset hoitosuunnitelman mukaiset jatkuvaluonteisesti ja säännöllisesti annettavat palvelut, jotka liittyvät kiinteästi hoitoon ja huolenpitoon. Näitä voivat olla mm. avustaminen aterioinnissa ja henkilökohtaisen hygienian kanssa kotona.

Jos palvelu alkaa tai päättyy kesken kuukauden, maksu peritään niiltä päiviltä, joilta palvelua on saatu. Rintamaveteraaneille kotihoidon palvelut ovat maksuttomia.

11.2.1 Säännöllisen kotihoidon maksun määräytyminen

Säännöllisen kotihoidon maksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin. (Asiaksmaksulaki 10 e §.)

Tulona huomioidaan asiakkaan tai asiakkaan ja puolison bruttotulot, joista on vähennetty perheen henkilömäärän mukaan määräytyvä tulo-rajaa ja asiaksmaksulain 10 g §:ssä määritellyt vähennykset. Lisätietoa säännöllisen kotihoidon asiaksmaksun perusteena olevista tuloista ja tuloista tehtävistä vähennyksistä kappaleessa 18.

Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
Tuloraja, euroa kuukaudessa	598	1103	1731	2140	2591	2976

Jos perheen henkilöluku on suurempi kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 356 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Säännöllisen kotihoidon asiaksmaksu on alla olevan taulukon mukaisen maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista.

Palvelutunnit kuukaudessa	Maksuprosentti perheen koon mukaan					6 henkilöä tai enemmän
	1	2	3	4	5	
4 tuntia tai vähemmän	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38 tai enemmän	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

Molempien puolisoiden saadessa säännöllistä kotihoidon palvelua tai mikäli vain toinen puolisoista saa säännöllistä kotihoidon palvelua, tehdään kotihoidon palvelua saaville asiakkaille erilliset maksupäätökset puolisojen yhteenlaskettujen tulojen ja palvelutuntien mukaisesti.

Maksu peritään myös sellaisilta kotihoidon asiakkailta, jotka saavat palvelun toimistokäynnillä. Toimistokäynneistä peritään säännöllisen kotihoidon tulosidonnainen maksu silloin, kun asiakkaan käynti toimistolla on säännöllistä ja jatkuvaa, sekä tilapäisen kotisairaanhoidon käyntimaksu 12,20 euroa silloin, kun palvelu on tilapäistä.

Sairaalahoidosta, kuntoutuksesta ja muusta laitoshoidosta asiakas maksaa kyseisestä palvelusta veloittettavan asiakasmaksun.

Etäkotihoito

Kotihoidon etäpalveluna annettava palvelu ja hoidon tarve kirjataan asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Kotihoidon etäpalvelusta peritään asiakasmaksu hoito- ja palvelusuunnitelman sekä tilapäisen tai säännöllisen kotihoidon maksuperusteiden mukaisesti.

Kotihoidon etäpalvelujen käyttöä edellyttävät laitteet sisältävät leasing-tablettitietokoneen, johon on asennettu virtuaalihoivapalvelu -ohjelmisto ja toimiva verkkoyhteys.

11.3 Kotikuntoutus

Kotikuntoutuksen arviointikäynti: maksuton

Kotiutumisen tuki: 8,00 euroa/kerta. Veloitetaan korkeintaan 16,00 euroa vuorokaudessa. Kotiutumisen tuen kesto 1–5 vuorokautta.

Kuntoutus- ja arviointijakso:

- 46,20 euroa/alkava viikko
- 24,00 euroa/alkava viikko (ilman hoidollisia käyntejä)

Kuntoutus- ja arviointijakson kesto noin 4–6 viikkoa. Sisältää myös etäkäynnit.

Etäkuntoutus:

1–3 kertaa: maksuton

4–6 kertaa: 11,60 euroa jaksolta

7 kertaa tai enemmän: 23,20 euroa jaksolta

(45)

Kotikuntoutuksen terapiakäynti asiakkaan kotiin: 11,60 euroa/käynti. Kotihoidon ja omaishoidon tuen asiakkaille maksuton.

11.4 Kotona asumisen tukipalvelut

Kotona asumisen tukipalvelut ovat maksuttomia rintamaveteraaneille.

Vaatehuoltopalvelu: 8,50 euroa/kerta

Peseytymispalvelu:

Peseytymispalvelu kodin ulkopuolella, ilman kuljetusta: 8,50 euroa/kerta

Peseytymispalvelu kodin ulkopuolella, kuljetuksella: 12,50 euroa/kerta

Siivouspalvelu: 30 e/h tai palveluseteli

Kauppapalvelu kotiinkuljetuksella: 9,50 euroa/kerta

Avustavat palvelut:

Palvelusta peritään palvelun keston mukainen kertamaksu.

Palvelun kesto alle 2 tuntia: 7,40 euroa/käynti

Palvelun kesto 2–4 tuntia: 13,90 euroa/käynti

Turva-auttamispalvelu:

Maksu on 3,5 % bruttokuukausituloista. Maksimihinta on 45 euroa/kk.

Palvelu on maksutonta seuraaville asiakasryhmille:

- Asiakkaat, joiden bruttotulot alittavat maksuttomuuden ylärajan
- Rintamaveteraanit
- Vammaispalvelun asumispalvelupäätöksen saaneet

Turvapalvelu sisältää turvalaitteet, ympärivuorokautisen hälytyspäivystyksen ja turva-auttajakäynnit. Paikantava turvaranneke -palvelu sisältää lisäksi paikannustietojen välittämisen yhteyshenkilölle ja tarvittaessa ovivahdin. Lisälaitteet erillisen hinnoittelun mukaisesti.

Ateriapalvelu:

Kotiin kuljetettu ateria: 10,50 euroa (7,30 euroa + kuljetusmaksu 3,20 euroa). Sisältää lämmityksen.

Ateria-automaatin ateria: 9,70 euroa

Ateria palvelukeskuksessa: 7,65 euroa

12 Asumispalvelut

12.1 Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen

Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen sisältää henkilön yksilöllisen tarpeen mukaisen vuorokaudenajasta riippumattoman hoidon ja huolenpidon, toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan, ateriat, vaatehuollon, siivouksen sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014 § 21 c). Pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta on ennen vuotta 2023 käytetty termiä pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen.

Ympärivuorokautisesta palveluasumisesta voidaan periä asiakkaan tuloihin perustuva asiakasmaksu, mikäli palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (Asiakasmaksulaki 7 b §).

Asiakasmaksulain 7 c §:ssä määritellään pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta perittävät maksut. Asiakasmaksulain 7 c §:ssä määritellään myös pitkäaikaisesta perhehoidosta perittävistä maksuista, ja pitkäaikaisen perhehoidon maksut määräytyvät vastaavasti kuin pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen maksut (kpl 13.2 Pitkäaikainen perhehoito).

Pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta peritään asiakkaan tuloihin perustuva asiakasmaksu. Asiakasmaksu on 85 % asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty vähennykset. Asiakkaan käyttöön jää kuukausittain käyttövara, joka on 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 167 euroa kuukaudessa. Käyttövaran suuruus tarkistetaan joka toinen vuosi työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti. Indeksillä tarkistettut euromäärät pyöristetään lähimpänä täyteen euroon, ja ne tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden alusta. (Asiakasmaksulaki 7 c §.)

Mikäli asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista asunut yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, asiakasmaksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen nettokuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu on 42,5 % yhteenlasketuista nettokuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c §:ssä määritellyt vähennykset. Asiakkaalle tulee kuitenkin jäädä vähimmäiskäyttövara 167 euroa kuukaudessa. Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin asiakkaan kuukausituloilla määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään asiakkaan kuukausituloilla määräytyvän maksun suuruisen maksun.

(45)

Käyttövaralla asiakas kustantaa henkilökohtaiset menonsa kuten mahdollisten kuljetusten omavastuuosuudet, vaatteet, henkilökohtaisen hygienian, puhelimesta aiheutuvat kulut ja muut mahdolliset kulut, jotka eivät sisälly palveluun.

Mikäli asiakas asuu asumispalveluyksikössä, jossa vuokra ei sisälly asiakasmaksuun, noudatetaan asiakasmaksuperusteita sillä poikkeuksella, että asiakas maksaa vuokran suoraan vuokranantajalle. Asiakkaan mak sama vuokra huomioidaan vähennyksenä asiakasmaksun perusteena olevista tuloista.

Asiakas maksaa palveluntuottajalle vuokraa vuokrasopimuksen voimassaolopäiviltä, myös poissaolon aikana. Sairaalahoidosta, kuntoutuksesta ja muusta laitoshoidosta asiakas maksaa kyseisestä palvelusta veloitettavan asiakasmaksun.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta asukkaat ovat julkisen terveydenhuollon piirissä samoin perustein kuin kotona asuvat henkilöt. Asumispalveluyksikössä asuvalla julkisen terveydenhuollon kulut kerryttävät normaalisti terveydenhuollon maksukattoa. Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon palveluista ei peritä asiakasmaksua rintamaveteraaneilta (rintamaveteraanien kuntoutuksesta annettu laki 1184/1988).

Lisätietoa pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen maksun perusteena olevista tuloista ja tuloista tehtävistä vähennyksistä kappaleessa 19.

12.2 Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen

Lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen (lyhytaikaisen tehostetun palveluasumisen) asiakasmaksu sisältää hoivan ja huolenpidon, ateriat, tukipalvelut, asumisen kustannukset ja muun ylläpidon. Hoito järjestetään asiakkaan kodin ulkopuolella ja muuna kuin laitoshoitona.

- 16 vuotta täyttäneet: 26,00 euroa/vuorokausi
- alle 16-vuotiaat: 11,60 euroa/vuorokausi. Asiakasmaksuna peritään omaishoitajan lakisääteisen vapaan asiakasmaksua vastaava maksu.

12.3 Vaativa ympärivuorokautinen palveluasuminen

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen vaativassa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa (vaativassa tehostetussa palveluasumisessa) asiakkaan vähimmäiskäyttövara on perustoimeentulotuen yksinasuvan perusosan suuruinen (532,97 euroa kuukaudessa vuonna 2022).

12.4 Yhteisöllinen asuminen

Lyhytaikainen yhteisöllinen asumispalvelu: 22,50 euroa/vuorokausi

Yhteisöllisessä asumisessa, jossa asiakas saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, peritään maksut säännöllisen kotihoidon maksuperusteiden mukaisesti (kpl 11.2: Säännöllinen kotihoito). Lisäksi asiakas maksaa ateriapalvelusta erikseen. Ateriapalvelun maksu on 261 euroa kuukaudessa. Maksu sisältää päivittäiset ateriat.

Yhteisöllisestä asumisesta on ennen vuotta 2023 käytetty termiä pitkäaikainen palveluasuminen. Maksuperustetta sovelletaan mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä vammaispalvelujen yhteisöllisessä asumisessa.

Lisätietoa jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevista tuloista ja tuloista tehtävistä vähennyksistä kappaleessa 18.

12.5 Tilapäismajoitus

Tilapäismajoitus mielenterveys- ja päihdeasiakkaille: maksuton

Tilapäinen päihdeasiakkaiden asumisen aikuisille: maksuton

12.6 Tuettu asuminen

Tuettua asumista järjestetään mielenterveys- ja päihdepalveluissa, aikuisten sosiaalipalveluissa, vammaispalveluissa ja iäkkäiden palveluissa.

Tuettu asuminen iäkkäille: 24,00 euroa/päivä. Sisältää vuokran, sähkön ja veden sekä tarvittavan kotihoidon. Tukipalvelut laskutetaan erikseen.

Tuettu asuminen mielenterveys- ja päihdeasiakkaille: maksuton

Tuettu asuminen ja pitkäaikainen palveluasuminen vammaisille henkilöille: ylläpito- ja ateriamaksut kappaleen 9 mukaisesti (Vammaispalveluissa perittävät ateria- ja ylläpitomaksut).

Päihdeasiakkaiden tuettu asuminen: maksuton

(45)

12.7 Asumisvalmennus vammaispalveluissa

Asiakasmaksu peritään jakson kaikilta päiviltä, myös tulo- ja lähtöpäivältä.

Alle kuukauden kestävä asumisvalmennus tai asumisharjoittelu: 14,90 euroa asumispäivältä. Lisäksi peritään ateria- ja ylläpitomaksut käytön mukaisesti.

Mikäli yksikössä toteutettava asumisvalmennus kestää yhtäjaksoisesti kuukauden tai yli, peritään vuokraa korvaava asumismaksu 250,00 euroa kuukaudessa. Maksua ei peritä, mikäli asiakkaalla on oma asunto, josta hän jo maksaa vuokran tai yhtiövastikkeen ja asumiskustannukset. Lisäksi peritään ateria- ja ylläpitomaksut käytön mukaisesti (kpl 9: Vammaispalveluissa perittävät ateria- ja ylläpitomaksut).

12.8 Omaishoitajan lakisääteinen vapaa

Omaishoitajan lakisääteisestä vapaasta peritään maksuna 11,60 euroa vuorokaudelta. Maksu peritään aikuisilta ja lapsilta. Asiakasmaksun lisäksi ei peritä erillismaksuja aterioista tai muista palvelupakettiin kuuluvista palveluista. (Asiakasmaksulaki 6 b §.)

Asiakasmaksua ei peritä palvelusetelillä järjestetystä palvelusta (Asiakasmaksulaki 12 §), eikä asiakkailta, joilla omaishoidon tuki on osa vammaispalvelulain (1987/380) 8 §:n mukaista palveluasuminen kotiin -palvelukokonaisuutta. Omaishoidon vapaiden asiakasmaksuja ei peritä rintamaveteraaneilta.

12.9 Osavuorokausihoito

Osavuorokausihoidon maksu ikääntyneille:
alle 5 tuntia: 11,40 euroa
5–12 tuntia: 22,80 euroa

Maksu sisältää aterian, ei sisällä kuljetusta.

12.10 Yhteisöllinen asuminen ikääntyneille

Ikääntyneiden yhteisöllisessä asumisessa, jossa asiakas saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, peritään maksut säännöllisen kotihoidon maksuperusteiden mukaisesti (kpl 11.2: Säännöllinen kotihoito). Lisäksi peritään maksut aterioista, tukipalveluista ja vuokrasta. Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun maksua ja aterija tukipalvelumaksua ei peritä rintamaveteraaneilta (rintamaveteraanien kuntoutuksesta annettu laki 1184/1988).

Ateriapaketti: 430 euroa/kk

Yksittäiset ateriat:

- Aamiainen 1,60 euroa
- Lounas 6,20 euroa
- Päiväkahvi 1,20 euroa
- Päivällinen 6,20 euroa
- Iltapala 1,60 euroa

Tukipalvelumaksu:

- siivous 30 euroa/kk
- vaatehuolto 36 euroa/kk

13 Perhehoito

Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Hyvinvointialue tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa tai sopimuksen perhehoidon järjestämisestä yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa (Perhehoitolaki 263/2015).

13.1 Lyhytaikainen perhehoito

Lyhytaikainen perhehoito, yli 16-vuotiaat: 26 euroa/vuorokaudelta
Lyhytaikainen perhehoito, alle 16-vuotiaat: 11,60 euroa/vuorokaudelta

Osavuorokautinen lyhytaikainen perhehoito ikääntyneille
(enintään 8h päivä- tai enintään 12h yöhoito): 13 euroa/kerta

Ateriamaksua ei peritä erikseen.

Vammaispalveluiden järjestämä osavuorokautinen perhehoito on asiakkaalle maksutonta.

13.2 Pitkäaikainen perhehoito

Pitkäaikaisesta perhehoidosta ja ammatillisesta perhehoidosta

peritään asiakkaan kuukausitulojen mukainen maksu. Maksu on enintään 85 % nettokuukausituloista. Käyttövaraksi asiakkaalle jää 15 % nettokuukausituloista, kuitenkin vähintään 167 euroa kuukaudessa. (Asiakasmaksulaki 7 c §.) Maksu peritään edellä mainitun mukaisesti, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta.

Pitkäaikaisen perhehoidon maksut peritään vastaavasti kuin pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa (kpl 12.1). Lisätietoa huomioitavista tuloista ja vähennyksistä kappaleessa 19.

Pitkäaikaisen perhehoidon palveluista ei peritä asiakasmaksua rintamaveteraaneilta (rintamaveteraanien kuntoutuksesta annettu laki 1184/1988) eikä lastensuojelulain (417/2007), kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) nojalla annetusta perhehoidosta (Asiakasmaksulaki 7 b §).

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) nojalla järjestettävästä pitkäaikaisesta perhehoidosta

peritään 16 vuotta täyttäneeltä asiakkaalta ylläpito- ja ateriamaksut kappaleen 10 mukaisesti (Vammaispalveluissa perittävät ateria- ja ylläpitomaksut).

(Asiakasmaksulaki 4 § 2 mom.) Lisäksi pitkäaikaisessa perhehoidossa peritään vuokraa korvaavana asumismaksuna 250 euroa kuukaudessa.

Alle 16-vuotiaalta peritään korvauksena hoidosta, ylläpidosta tai huollosta lapsilisä ja vammaistuki siltä ajalta, jonka perhehoito kestää. Lapsilisä peritään kokonaisuudessaan. Vammaistuki peritään siten, että asiakkaalle jätetään käyttövaraksi 15 % vammaistuesta, kuitenkin vähintään 167 euroa kuukaudessa.

14 Laitoshoito

14.1 Lyhytaikainen laitoshoito

Lyhytaikainen laitoshoito:

49,60 euroa hoitopäivältä.

Maksukaton täyttymisen jälkeen peritään lyhytaikaisen laitoshoidon ylläpitomaksuna 22,80 euroa hoitopäivältä. Ylläpitomaksua ei peritä alle 18-vuotiailta. (Asiakasmaksulaki 6 a § ja -asetus 12 §)

Lyhytaikainen arviointi- ja kuntoutusjakso iäkkäille: 49,60 euroa hoitopäivältä. Maksukaton täyttymisen jälkeen 22,80 euroa hoitopäivältä.

Päivä- tai yöhoito sairaalassa: 22,80 euroa vuorokaudelta. Maksu peritään, mikäli potilas on hoidossa vain joko päivällä tai yöllä. Alle 18-vuotiaalta maksu peritään korkeintaan seitsemältä hoitopäivältä kalenterivuodessa (Asiakasmaksuasetus 13 §).

Kuntoutushoito (vammaiselle tai kehitysvammaiselle henkilölle laitoshoidona annettu kuntoutushoito): 17,10 euroa hoitopäivältä. Maksukaton täyttymisen jälkeen maksutonta. (Asiakasmaksuasetus 14 §.)

Selviämishoitoasemalla lääkärin antama tutkimus ja hoito: käyntimaksu 20,90 euroa.

Osastovieroitushoito: 49,60 euroa hoitopäivältä. Maksukaton täyttymisen jälkeen 22,80 euroa hoitopäivältä.

Päihdehuollon kuntouttava laitoshoido: 49,60 euroa hoitopäivältä. Maksukaton täyttymisen jälkeen 22,80 euroa hoitopäivältä.

Alle 18-vuotiailta lyhytaikaisen laitoshoidon maksu peritään korkeintaan 7 hoitopäivältä kalenterivuoden aikana, jonka jälkeen hoito on maksutonta (Asiakasmaksuasetus 12 §).

Lyhytaikaisen laitoshoidon maksu peritään tulo-, sairaalassaolo- ja lähtöpäiviltä. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähtävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy. (Asiakasmaksulaki 6 a § ja -asetus 12 §.)

14.2 Pitkäaikainen laitoshoido

Asiakasmaksulain 7 b §:n mukaan hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisen laitoshoidon maksun, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta. Maksu voidaan periä terveydenhuoltolain (1326/2010) 67 §:n 1 momentissa tarkoitetusta laitoshoidosta tai sosiaalihuoltolain (1301/2014) 22 §:ssä tarkoitetun laitospalvelun toimintayksikössä annettua ympärivuorokautisesta laitospalvelusta.

Iäkkäiden pitkäaikaisesta asumisesta laitoksessa maksut peritään pitkäaikaisen laitoshoidon maksuperusteiden mukaisesti.

(45)

Tämän maksuperusteen mukaista asiakasmaksua ei kuitenkaan saa periä terveydenhuoltolain 29 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettua lääkinnällisestä kuntoutuksesta laitoksessa, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettua kuntoutuksesta laitoksessa eikä lastensuojelulain (417/2007) 57 §:ssä tarkoitettua laitoshuollosta.

Laitoshoidon asiakasmaksu peritään kuukausimaksuna jakson kaikilta hoitopäiviltä, myös tulo- ja lähtöpäiviltä. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen yksikköön, lähettyvä yksikkö ei saa periä maksua siltä päivältä, jolloin asiakas siirtyy. (Asiakasmaksulaki 6 a § ja -asetus 12 §.)

Pitkäaikaisesta laitoshoidosta peritään asiakasmaksulain 7 c §:n mukainen, asiakkaan tuloihin perustuva asiakasmaksu. Asiakasmaksu on 85 % asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c §:n mukaiset vähennykset. Asiakkaan käyttöön jää kuukausittain käyttövara, joka on 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 112 euroa kuukaudessa. Jos asiakkaalla on puoliso, ja kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, määräytyy maksu edellä mainituin perustein.

Mikäli asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista asunut yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, asiakasmaksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu on 42,5 % yhteenlasketuista nettokuukausituloista, joista on tehty maksuperusteiden mukaiset vähennykset. Asiakkaalle tulee kuitenkin jäädä vähimmäiskäyttövara 112 euroa kuukaudessa. Käyttövaran suuruus tarkistetaan joka toinen vuosi työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti. Indeksillä tarkistettut euromäärät pyöristetään lähimpänä täyteen euroon, ja ne tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden alusta. (Asiakasmaksulaki 7 c §.)

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin asiakkaan kuukausituloilla määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään asiakkaan kuukausituloilla määräytyvän maksun suuruisen maksun (Asiakasmaksulaki 7 c §).

Lisätietoa pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksun perusteena olevista tuloista ja tuloista tehtävistä vähennyksistä kappaleessa 19.

Alle 16-vuotiaalta peritään korvauksena hoidosta, ylläpidosta tai huollosta lapsilisä ja vammaistuki siltä ajalta, jonka laitoshoido kestää. Lapsilisä peritään kokonaisuudessaan. Vammaistuki peritään siten, että asiakkaalle jätetään käyttövaraksi 15 % vammaistuesta, kuitenkin vähintään 112 euroa kuukaudessa.

15 Lastensuojelu

Avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annettusta perhehoidosta tai laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan määrätä enintään elatusavun suuruisen asiakasmaksu lapsen vanhemmille. Asiakasmaksun suuruus määritellään samoin laskentaperustein kuin elatusapu. Maksu jaetaan maksukyvyn mukaan vanhempien kesken.

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolta lapsi saa perhehoitoa tai laitoshuoltoa taikka asumispalveluja, sekä käyttää ne perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi (Asiakasmaksulaki 7 §).

16 Maksukyvyn mukaan määrättyjen maksujen määrääminen

Asiakasmaksun määräämistä varten selvitetään asiakkaan tulot. Tulotiedot pyydetään ensisijaisesti asiakkaalta tai hänen asianhoitajaltaan. Tiedot voidaan pyytää myös muilta viranomaisilta, yhteisöiltä tai yksiköiltä. Tulotiedot voidaan tarkastaa esimerkiksi Kelan tarjoaman käyttöyhteyden ja Verohallinnon Tulorekisterin avulla.

Asiakasmaksulain 14 a §:n mukaan valtion viranomainen, hyvinvointialueen viranomainen, kunnallinen viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, työnantaja ja työttömyyskassa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottaja ovat velvollisia kunnallisen viranomaisen pyynnöstä antamaan maksutta ja salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat asiakkaan taloudellista asemaa koskevat ja asiakasmaksun suuruuden määräämistä varten välttämättömät tiedot ja selvitykset, jos maksun määräävä hyvinvointialue ei ole saanut asiakkaalta tai hänen lailliselta edustajaltaan riittäviä ja luotettavia tietoja maksun määräämistä varten.

Silloin, kun maksu määräytyy palvelussa olevan henkilön ja hänen puolison yhteenlaskettujen tulojen perusteella, sovelletaan em. tiedonsaanti-oikeutta myös puolisoon. Em. tahoilta pyydetään ainoastaan asiakasmaksun määräämisen kannalta merkitykselliset tiedot. Tiedonantovelvollisuus koskee myös rahalaitosta, jos hyvinvointialue ei saa riittäviä tietoja ja selvityksiä muilta em. tahoilta ja jos on perusteltua syytä epäillä

(45)

asiakkaan tai hänen edustajansa antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta.

Asiakkaan maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut määrätään toistaiseksi (Asiakasmaksulaki 10 j §). Maksukyvyn mukaan määräytyvät asiakasmaksut tarkistetaan vuosittain. Tämän lisäksi maksu on asiakasmaksulain 10 j §:n mukaan tarkistettava asiakkaan tai tämän edustajan hakemuksesta tai hyvinvointialueen aloitteesta, kun:

- asiakkaan tai hänen perheensä tulot ovat muuttuneet;
- asiakkaan tai hänen puolisonsa oikeus tuloista tehtäviin vähennyksiin on muuttunut;
- perheen olosuhteet ovat muuttuneet;
- maksu osoittautuu virheelliseksi;
- asiakkaalle laadittua asiakassuunnitelmaa muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen;
- hyvinvointialueen maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen.

Jos maksun määräytymisen perusteena olevat tulot muuttuvat, tulee asiakkaan tai hänen asianhoitajansa ilmoittaa muuttuneet tulotiedot asiakasmaksusta päättävälle viranomaiselle. Jos maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta. (Asiakasmaksulaki 10 j §.)

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (812/2000) on säädetty asiakkaan ja hänen edustajansa tietojenantovollisuudesta (12 §) ja sosiaalihuollon viranomaisen oikeudesta salassa pidettäviin tietoihin (20–22 §).

Asiakkaan käytettyä palvelua, josta maksu peritään kaikilta samansuuruisena, asiakkaalle lähetetään lasku, johon on liitetty oikaisuvaatimusohje. Mikäli maksu määräytyy asiakkaan tulojen mukaan, asiakkaalle lähetetään kirjallinen maksupäätös oikaisuvaatimusohjeineen.

17 Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun

Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun, pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu voidaan periä, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan. (Asiakasmaksulaki 10 k §.)

18 Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot ja huomioitavat vähennykset

18.1 Asiakasmaksun perusteena olevat tulot

Asiakasmaksulain 10 f §:ssä määritellään jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot. Asiakasmaksu määräytyy asiakkaan tai asiakkaan ja puolison kuukausitulojen mukaan huomioiden kohdan 18.2 mukaiset tuloista tehtävät vähennykset. Maksun perusteena huomioidaan bruttotulot.

Kuukausitulona huomioidaan asiakkaan tai asiakkaan ja puolison jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä laskennallinen metsätulo. Tulo on jatkuvaa, kun se jatkuu vähintään kolmen kuukauden ajan maksun määrittämisen ajankohdasta.

Mikäli saatavilla ei ole uusinta tositteellista tietoa asiakkaan veronalaisista tuloista, voidaan veronalaisina tuloina huomioida viimeksi toimituksessa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna niillä prosenttimäärillä, jotka Verohallinto ennakkoperintälain (1118/1996) 6 §:n 1 momentin nojalla vuosittain antamissaan päätöksissä ennakonpidätyksen ja ennakonkannon laskentaperusteista määrää.

Laskennallisella metsätulolla tarkoitetaan varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7 §:n 3 momentin mukaan vahvistettua metsän keskimääräistä vuotuista tuottoa hehtaarilta kerrottuna metsämaan pinta-alalla. Tästä määrästä vähennetään kymmenen prosenttia ja metsätalouden korot. Hyvinvointialueen on asiakkaan tai hänen edustajansa vaatimuksesta alennettava laskennallista metsätuloa, jos tilakohdaisen vuotuisen hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvo on Suomen metsäkeskuksen tai metsänhoitoyhdistyksen antaman lausunnon perusteella vähintään kymmenen prosenttia alempi kuin metsätulo. Alennus on metsätulon ja hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvon erotuksen suuruinen. (Asiakasmaksulaki 10 i §.)

Tuloina ei huomioida kustannusten korvauksia ja muita tiettyä tarkoitusta varten myönnettyjä avustuksia tai muita vastaavia tuloja, jotka eivät ole säännöllisiä tai jatkuvia eivätkä kuulu veronalaisiin ansioihin. Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan

(45)

hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon.

Jos tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Huomioon otettavat bruttotulot, esimerkiksi:

- Palkka
- Eläkkeet
- Etuudet
- Lasten kotihoidon tuki
- Metsätulo
- Osinkotulot
- Korkotulot
- Pääomatulot
- Vuokratulo (hoitovastike ja sijoituslainan korko vähennettynä)
- Elatustuki
- Elatusapu
- Eläkettä saavan hoitotuki
- Osakesäästötilille maksetut osingot
- Sijoitusrahastoista vuosittain maksettava tuotto
- Ei-verotuetujen eläkevakuutusten osa eläkkeestä, joka vastaa pääomalle kertynyttä tuottoa
- Muut jatkuvat tai vuosittain toistuvat henkilökohtaiset tulot

Tulot, joita ei oteta huomioon, esimerkiksi:

- Lapsilisä
- Opintotuki
- Aikuiskoulutustuki
- Opintojen apurahat ja muut vastaavat avustukset
- Kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- Asumistuki
- Opintotuen asumislisä
- Sotilasavustus
- Asevelvollisen päiväraha
- Alle 16-vuotiaan vammaistuki
- 16 vuotta täyttäneen vammaistuki
- Toimeentulotuki
- Veteraanilisä
- Rintamalisä
- Ylimääräinen rintamalisä
- Sijoitusrahastojen kasvuosuuksille maksetut tuotot, joita ei vuosittain jaeta ulos
- Ei-verotuetuista eläkevakuutuksista saatu pääoman palautus

(45)

- Tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavat sairaanhoito ja tutkimuskulut
- Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetussa laissa tarkoitetut ylläpitokorvaukset
- Työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukainen ylläpitokorvaus
- Perhehoidon kustannusten korvaukset
- Muut vastaavat tulot, jotka eivät ole säännöllisiä tai jatkuvia eivätkä kuulu veronalaisiin ansioihin

18.2 Tuloista tehtävät vähennykset

Ennen jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun maksun määrittämistä voidaan tuloista huomioida alla luetellut vähennykset (Asiakasmaksulaki 10 g §). Vähennykset tehdään tarvittaessa myös puolison kuukausituloista, jos maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen tulojen mukaan.

Elatusvelvollisuus, tosiasialliset perhesuhteet ja syytinki

- Henkilön suoritettavaksi vahvistettu elatusapu
- Henkilön tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- Kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana (syytinki)
- Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka hänen on suoritettava rahana

Edunvalvojan palkkio ja maistraatin tilintarkastusmaksu

Edunvalvojan palkkio muodostuu vuotuisesta perusmaksusta ja lisämaksuista (edunvalvojan palkkion suuruudesta annettu valtioneuvoston asetus 696/2012).

Asiakasmaksua määrättäessä tuloista huomioidaan vähennyksenä edunvalvojan palkkion perusmaksu (440 euroa tai 280 euroa vuodessa) ja maistraatin tilintarkastusmaksu kuukautta kohden. Edunvalvontavaltuutetun palkkiona huomioidaan vastaavasti enintään edellä tarkoitetun edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruinen vähennys. (Asiakasmaksulaki 10 c §.)

Lisäksi vähennyksenä tuloista huomioidaan 200 euron lisämaksu edunvalvonnan aloittamisesta aiheutuvista toimenpiteistä.

Asiakkaan tai edunvalvojan tulee ilmoittaa asiakasmaksupäätöksen teki-
jälle mahdollisista edunvalvonnasta aiheutuvista kuluista.

Asumismenojen huomiointi asiakkaan siirtyessä yhteisölliseen asumiseen

Asiakkaan siirtyessä yhteisölliseen asumiseen, jossa hän saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, on maksua määrättäessä vähennettävä asiakkaan tuloista edellisen asunnon todelliset asumismenot (Asiakasmaksulaki 10 g §). Tämän on tarkoitus turvata asiakkaalle riittävä aika asumisjärjestelyjä varten. Muusta kuin vakituisena asuntona käytetystä asunnosta aiheutuvia kuluja ei oteta huomioon vähennyksenä. Vähennyksenä tuloista huomioidaan asiakkaan osuus asumismenoista seuraavasti:

Vuokra-asunnosta otetaan huomioon vuokra ja pakollinen kotivakuutus huoneenvuokralain irtisanomisajan mukaisesti asumispalveluyksikköön ottamiskuukauden loppuun saakka sekä välittömästi sen jälkeen yhden (1) kuukauden irtisanomisajan verran.

Asumisoikeusasunnosta menona huomioidaan edellä mainituin ehdoin käyttövastike ja pakollinen kotivakuutus kolmen (3) kuukauden ajan.

Omistusasunnosta aiheutuvat menot voidaan ottaa huomioon pitkäaikaiseen asumispalveluun ottamiskuukauden loppuun saakka sekä välittömästi sen jälkeen enintään kuuden (6) kuukauden ajalta:

- Omakotitalon menoina huomioidaan kiinteistöön kohdistuva kiinteistövero, kohtuulliset lämmitys- ja hoitokulut ja kiinteistön pakollinen kotivakuutus
- Asunto-osakkeen menona huomioidaan hoitovastike ja asunnon pakollinen kotivakuutus.

19 Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen laitoshoidon ja pitkäaikaisen perhehoidon maksun perusteena olevat tulot ja huomioitavat vähennykset

19.1 Asiakasmaksun perusteena olevat tulot

Asiakasmaksulain 10 b §:ssä määritellään pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot. Asiakasmaksu määräytyy asiakkaan kuukausitulojen mukaan. Asiakkaan kuukausituloina otetaan huomioon asiakkaan jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen

(45)

tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä ja verosta vapaat tulot sekä laskennallinen metsätulo. Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Tulo on jatkuvaa, kun se jatkuu vähintään kolmen kuukauden ajan maksun määräämisen ajankohdasta. Jatkuvia tuloja ovat muun muassa palkka-, eläke- ja etuustulot. Vuosittain toistuvasti saatuja tuloja ovat muun muassa pääomasta ja muusta omaisuudesta saatavat nettotulot kuten osinko- ja korkotulot. Tuloina huomioidaan myös osakesäästötillille maksetut osingot ja sijoitusrahastoista vuosittain asiakkaalle maksettava tuotto. Sijoitusrahastojen niin sanotuille kasvuosuuksille maksettuja tuottoja, joita ei vuosittain jaeta rahastosta ulos, ei huomioida tulona.

Niin sanottujen ei-verotuttujen eläkevakuutusten osalta tulona huomioidaan se osa eläkkeestä, joka vastaa sijoitetulle pääomalle kertynyttä tuottoa. Ei-verotuetuista eläkevakuutuksista saatua pääoman palautusta ei sen sijaan huomioida tulona.

Vuokratulona huomioidaan asunnosta saatu vuokra tulonhankkimismenoilla vähennettynä. Tulonhankkimismenoja ovat hoitovastike ja asunnon hankkimiseksi otetun sijoituslainan korko. Sijoituslainan tai mahdollisen yhtiölainan lyhennyksiä ei huomioida vuokratulon vähennyksenä.

Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat ja tunnustuspalkinto otetaan tuloina huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa.

Laskennallisella metsätulolla tarkoitetaan varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7 §:n 3 momentin mukaan vahvistettua metsän keskimääräistä vuotuista tuottoa hehtaarilta kerrottuna metsämaan pinta-alalla. Tästä määrästä vähennetään kymmenen prosenttia ja metsätalouden korot. Hyvinvointialueen on asiakkaan tai hänen edustajansa vaatimuksesta alennettava laskennallista metsätuloa, jos tilakohtaisen vuotuisen hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvo on Suomen metsäkeskuksen tai metsänhoitoyhdistyksen antaman lausunnon perusteella vähintään kymmenen prosenttia alempi kuin metsätulo. Alennus on metsätulon ja hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvon erotuksen suuruisen. (Asiakasmaksulaki 10 i §.)

Tuloina ei huomioida satunnaisia ja kertaluontoisia tuloja, kustannusten korvauksia ja muita tiettyä tarkoitusta varten myönnettyjä avustuksia tai muita vastaavia tuloja, jotka eivät ole säännöllisiä tai jatkuvia eivätkä kuulu veronalaisiin ansioihin.

Tuloina ei huomioida tuloverolain (1535/1992) 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä

(45)

saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon. Tulona ei oteta huomioon myöskään lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Asiakasmaksun perusteena olevista tuloista huomioidaan kohdan 19.2 mukaiset vähennykset.

Huomioon otettavat nettotulot, esimerkiksi:

- Palkka
- Eläkkeet
- Etuudet
- Opintoraha
- Aikuiskoulutustuki
- Lasten kotihoidon tuki
- 16-vuotiaan vammaistuki
- 16 vuotta täyttäneen vammaistuki
- Eläkettä saavan hoitotuki
- Korkotulo
- Osinkotulo
- Sijoitusrahastojen tuotto-osuudet
- Metsätulo
- Vuokratulot (hoitovastike ja sijoituslainan korko vähennettynä)
- Opintojen apurahat ja tunnustuspalkkio, siltä osin, kun ne ovat jatkuvia tai vuosittain toistuvia ja veronalaisia
- Muut jatkuvat tai vuosittain toistuvat henkilökohtaiset tulot

Tulot, joita ei oteta huomioon, esimerkiksi:

- Lapsilisä
- Kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- Asumistuki
- Opintotuen asumislisä
- Sotilasavustus
- Asevelvollisen päiväraha
- Rintamalisä
- Ylimääräinen rintamalisä
- Veteraanilisä
- Alaikäiselle maksettava elatusapu tai elatustuki
- Kertaluontoiset opintojen apurahat ja tunnustuspalkkio
- Toimeentulotuki
- Tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavat sairaanhoito- ja tutkimuskulut

(45)

- Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetussa laissa tarkoitetut ylläpitokustannukset
- Perhehoidon korvaukset

19.2 Tuloista tehtävät vähennykset

Ennen pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksun määräämistä, tulee asiakkaan kuukausituloista vähentää asiakasmaksulain 10 c §:n mukaiset vähennykset. Vähennykset tehdään tarvittaessa myös puolison kuukausituloista, jos maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen tulojen mukaan.

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksun perusteena olevista tuloista tehdään myös asiakasmaksulain 10 d §:n mukaiset vähennykset.

Elatusvelvollisuus, tosiasialliset perhesuhteet ja syytinki

- Henkilön suoritettavaksi vahvistettu elatusapu. Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asu-mispalvelun alkamista
- Henkilön tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- Kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana (syytinki)
- Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka hänen on suoritettava rahana

Edunvalvojan palkkio ja maistraatin tilintarkastusmaksu

Edunvalvojan palkkio muodostuu vuotuisesta perusmaksusta ja lisämaksuista (edunvalvojan palkkion suuruudesta annettu valtioneuvoston asetus 696/2012).

Asiakasmaksua määrättäessä tuloista otetaan vähennyksenä huomioon edunvalvojan palkkion perusmaksu (440 euroa tai 280 euroa vuodessa) ja maistraatin tilintarkastusmaksu kuukautta kohden. Edunvalvontavaltuutetun palkkiona huomioidaan vastaavasti enintään edellä tarkoitetun edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruinen vähennys. (Asiakasmaksulaki 10 c §.)

Lisäksi vähennyksenä tuloista huomioidaan 200 euron lisämaksu edunvalvonnan aloittamisesta aiheutuvista toimenpiteistä.

Asiakkaan tai edunvalvojan tulee ilmoittaa asiakasmaksupäätöksen teki-
jälle mahdollisista edunvalvonnasta aiheutuvista kuluista.

Asunnosta aiheutuvat menot

Asiakasmaksulain 10 c §:n mukaan pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon alkaessa asiakkaan tuloista vähennetään edellisen asunnon todelliset asumismenot. Muusta kuin vakituksena asuntona käytetystä asunnosta aiheutuvia kuluja ei oteta huomioon vähennyksenä. Vähennyksenä tuloista huomioidaan asiakkaan osuus asumismenoista seuraavasti:

Vuokra-asunnosta otetaan huomioon vuokra ja pakollinen kotivakuutus huoneenvuokralain irtisanomisajan mukaisesti pitkäaikaisen palvelun alkamiskuukauden loppuun saakka sekä välittömästi sen jälkeen yhden (1) kuukauden irtisanomisajan verran.

Asumisoikeusasunnosta menona huomioidaan edellä mainituin ehdoin käyttövastike ja pakollinen kotivakuutus kolmen (3) kuukauden ajan.

Omistusasunnosta aiheutuvat menot voidaan ottaa huomioon pitkäaikaisen palvelun alkamiskuukauden loppuun saakka sekä välittömästi sen jälkeen enintään kuuden (6) kuukauden ajalta:

- Omakotitalon menoina huomioidaan kiinteistöön kohdistuva kiinteistövero, kohtuulliset lämmitys- ja hoitokulut ja kiinteistön pakollinen kotivakuutus
- Asunto-osakkeen menona huomioidaan hoitovastike ja asunnon pakollinen kotivakuutus.

Ulosotto

Henkilön toistuvaistuloista suoritettavaa ulosmittausta ei pääsääntöisesti oteta vähennyksenä huomioon. Poikkeustapauksessa se voidaan ottaa huomioon, jos ulosmittauksen huomiotta jättämisestä henkilölle syntyisi ulosmitattavaa asiakasmaksuvelkaa.

Asumispalvelun vuokra ja lääkemeno pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja perhehoidossa

Asiakasmaksun perusteena olevista tuloista vähennetään kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta aiheutuu. Menoina huomioidaan asumispalveluyksikön vuokra ja mahdollisesti erikseen maksettavat vesi ja sähkö. Huomioitavista asumismenoista vähennetään asiakkaalle maksettava asumistuki. (Asiakasmaksulaki 10 d §.)

Asiaksmaksun perusteena olevista tuloista vähennetään terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena (49,35 euroa kuukaudessa vuonna 2022). Muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi. (Asiaksmaksulaki 10 d §.)

Pitkäaikaisen laitoshoidon alkaessa kotiin jäävän puolison ja lasten elatuksen turvaaminen

Asiaksmaksuasetuksen 15 §:n mukaan ennen pitkäaikaisen laitoshoidon maksun määräämistä tulee selvittää, onko asiakas ennen pitkäaikaisen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa tai onko hänellä alaikäisiä lapsia, joiden elatus on ollut kokonaan tai osittain riippuvainen palvelun käyttäjän tuloista.

Selvityksen perusteella maksu tulee tarvittaessa määrätä asiakasmaksulain 7 c §:n 2 momentin (maksun määrääminen puolisojen yhteenlaskeutuista tuloista) ja 10 c §:n määräykset (vähennykset tuloista) huomioon ottaen, säädettyä alemmaksi siten, että yhteistaloudessa eläneen henkilön ja alaikäisten lasten elatus tulee turvatuksi.

Selvityksessä tulee myös ottaa huomioon, mitä lapsen elatuksesta annetun lain (704/1975) 3 §:n 2 momentissa on säädetty vanhempien vastuusta täysi-ikäisen lapsen koulutuksesta aiheutuvista kustannuksista. Täysi-ikäisen lapsen koulutuksesta aiheutuvista kustannuksista tulee esittää lastenvalvojan vahvistama koulutusavustussopimus tai tuomioistuimen päätös.

20 Muulla kuin Suomessa asuvalta perittävät maksut

Jos asiakkaalla ei ole Suomessa kotikuntaa, peritään hänelle annetusta terveydenhuollon palvelusta hyvinvointialueelle aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu, jollei Suomea sitovasta kansanvälisestä sopimuksesta tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

(45)

Edellä mainittuja maksuja ei peritä tartuntatautilain 44 §:ssä, 45 §:n 1 momentissa ja 47 §:ssä tarkoitetuista rokotuksista, yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi annettavasta tutkimuksesta ja terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitetusta kiireellisestä hoidosta sekä yleisvaarallisen tartuntataudin hoitoon määrättyistä lääkkeistä, raskaana olevan HIV-positiivisen henkilön tutkimuksesta, hoidosta ja hoitoon määrättyistä lääkkeistä, lukuun ottamatta tilapäisesti Suomessa oleskelevia henkilöitä sekä niitä, jotka saavat kustannuksiin korvausta muun lajin nojalla tai vakuutuksen perusteella. (Asiakasmaksulaki 13 §.)